

Referanser:

Arkivsak: 17/06291-1

Saksdokumenter:

KR 63.1/17 Høringsbrev, høringsnotat og høringsssvar - Oslo.pdf

KR 63.2/17 Høringsbrev, høringsnotat og høringsssvar - Tunsberg.pdf

KR 63.3/17 Saksdokument inkludert høringsoppsummering - Oslo bdr.pdf

KR 63.4/17 Saksdokument inkludert høringsoppsummering - Tunsberg bdr.pdf

KR 63.5/17 Oversendelsesbrev med vedtak - Oslo bdr.pdf

KR 63.6/17 Oversendelsesbrev med vedtak - Tunsberg bdr.pdf

Bispedømmetilknnytning for nye Asker kirkelige fellesråd

Sammendrag

Kommunene Asker, Hurum og Røyken skal slås sammen til nye Asker kommune fra og med 1. januar 2020. Asker kommune ligger i dag i Oslo bispedømme, mens kommunene Hurum og Røyken ligger i Tunsberg bispedømme. Når kommunene slås sammen, må den nye kommunen legges til ett bispedømme.

Begge bispedømmer har gjennomført høring blant de berørte parter. Begge høringene gir et tydelig uttrykk for et ønske om at den sammenslåtte kommunen legges til eget bispedømme. Begge bispedømmeråd har følgelig gjort vedtak om at de ønsker den sammenslåtte kommunen lagt til eget bispedømme. Etter en gjennomgang av argumentasjonen i begge bispedømmer, anbefaler Kirkerådet at nye Asker kommune skal tilhøre Oslo bispedømme. Formelt vedtak i saken treffes av departementet.

Forslag til vedtak

Kirkerådet viser til de to gjennomførte høringene av de berørte parter i henholdsvis Tunsberg bispedømme og Oslo bispedømme og til vedtak fattet i Tunsberg bispedømmeråd og Oslo bispedømmeråd i etterkant av høringene. Kirkerådet registrerer at konklusjonene i de to bispedømmene etter endt saksbehandling er motstridende. Kirkerådet finner at argumentasjonen for å legge soknene i nye Asker kommune til Oslo bispedømme veier noe tyngre enn argumentasjonen for å legge soknene i kommunen til Tunsberg bispedømme. Kirkerådet fremmer derfor saken for departementet med en anbefaling om at soknene i nye Asker kommune tilfaller Oslo bispedømme fra 1.1.2020.

Saksorientering

Bakgrunn

Stortingets vedtak om kommunesammenslåing

Stortinget behandlet 8. juni 2017 kommunereformen. Vedtak 816 fra denne behandlingen lyder som følger:

Asker kommune, Hurum kommune og Røyken kommune slås sammen fra 1. januar 2020.

Fylkesgrensen mellom Akershus og Buskerud justeres slik at den nye kommunen blir en del av Akershus fylke.

Asker kommune ligger i dag i Oslo bispedømme, og kommunegrensene for dagens Asker er sammenfallende med prostigrensene for Asker prosti. Hurum kommune og Røyken kommune ligger i dag i Tunsberg bispedømme, og disse to kommunene sammen med Lier kommune tilsvarer samme geografiske område som Lier prosti. Når Stortinget har vedtatt at Asker kommune, Hurum kommune og Røyken kommune skal slås sammen fra 1. januar 2020, blir det nødvendig med en tilsvarende sammenslåing av de kirkelige fellesrådene i de tre kommunene. Det nye Asker kirkelige fellesråd må følgelig tilhøre enten Oslo bispedømme eller Tunsberg bispedømme.

Departementets delegering av oppgaver

I brev av 27. juni 2017 fra departementet til Kirkerådet og bispedømmerådene ble det fastsatt nye bestemmelser om avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling. Brevets punkt 3 omhandler endringer i den kirkelige inndelingen som berører flere bispedømmer. Der står det blant annet:

Flere slike endringer er aktuelle i forbindelse med kommunene som slås sammen fra 1. januar 2020. Ettersom det skal være et kirkelig fellesråd i hver kommune, kan det være behov for å justere bispedømmegrensen når fylkesgrensen blir endret. Kirkerådet vil ta et overordnet ansvar for å koordinere og legge til rette for beslutningsgrunnlaget i disse sakene. Formelt vedtak i disse sakene treffes av departementet, etter at saken er ferdig forberedt av Kirkerådet.

Saksgang i de berørte bispedømmene

På bakgrunn av ansvarsfordelingen i departementets brev av 27. juni 2017 ble saken om sammenslåing av kommunene Asker, Hurum og Røyken behandlet i begge de berørte bispedømmeråd. Tunsberg bispedømmeråd gjorde i sitt møte 4. september 2017 i sak 34/17 *Høring vedrørende endring av kirkelig inndeling med kommunesammenslåing Asker, Hurum og Røyken* følgende vedtak:

Tunsberg bispedømmeråd godkjenner det vedlagte høringsnotatets ordlyd med tilføyelse i høringsbrevet av faktorer som geografi, kultur og biskopens tilsyn. Bispedømmerådet vedtar å sende høringsdokumentene til de aktuelle høringsinstanser i Hurum og Røyken fellesrådsområde; til fellesråd, kirkeverger, proster, menighetsråd og tillitsvalgte. Høringssvarene oppsummeres av bispedømmerådet og videresendes til Kirkerådet for videre behandling.

Oslo bispedømmeråd gjorde i sitt møte 5. september 2017 i sak 68/17 *Endring av kirkelig inndeling ved kommunesammenslåing Asker, Hurum og Røyken* følgende vedtak:

Oslo bispedømmeråd og Tunsberg bispedømmeråd sender saken på høring til menighetsråd, fellestråd, kirkeverger, biskoper, proster og tillitsvalgte i begge linjer i henholdsvis Asker, Røyken og Hurum med høringsfrist 20. oktober. De berørte parter bes i høringen om å ta stilling til framtidig prosti- og bispedømmetilknytning. Hørings svarene sendes til henholdsvis Oslo og Tunsberg bispedømmeråd. Tunsberg bispedømmeråd og Oslo bispedømmeråd fatter sine vedtak om framtidig prosti og bispedømmetilknytning på grunnlag av høringsrunden og oversender saken til Kirkerådet for uttalelse. Kirkerådet sender saken til avgjørelse i Kulturdepartementet. Administrasjonen gis fullmakt til i samråd med Tunsberg bispedømmeråd å utforme høringsbrev.

Etter gjennomførte høringer i begge bispedømmer ble saken igjen behandlet i begge bispedømmeråd. Blant høringsinstansene i Tunsberg bispedømme var det kun Hurum menighetsråd som hadde gått inn for å legge soknene i nye Asker kommune til Oslo bispedømme. Alle de andre høringsinstansene hadde gått inn for å legge disse soknene til Tunsberg bispedømme. Momenter som ble trukket frem i Tunsbergs bispedømmeråds høringssammenfatning var jevnt fordelt befolkningsstørrelse, lite endring i geografisk størrelse, Asker kommunes tilhørighet til den kommende region Viken samt Askerbygdenes befolknings- og bygdestruktur som naturlig hører sammen med Røyken og Hurum i Tunsberg bispedømme. Tunsberg bispedømmeråd gjorde i sitt møte 30. oktober 2017 i sak 52/17 *Ny kirkelig inndeling – Røyken, Hurum og Asker* følgende vedtak:

Tunsberg bispedømmeråd går inn for at nye Asker kommune/fellestrådsområde fra 1.1.2020 innlemmes i Tunsberg bispedømme. Vi ønsker at saksframstillingen og høringsuttalelsene følger saken som bispedømmerådets begrunnelse. Saken oversendes Kirkerådet og Kulturdepartementet med vedlagte saksframstilling.

Høringsinstansene i Oslo bispedømme gikk alle bortsett fra én inn for å legge soknene i nye Asker kommune til Oslo bispedømme. Argumenter som ble trukket frem i Oslo bispedømmeråds høringssammenfatning var formuleringer i kommunesammenslåingens intensjonsavtale om tett samarbeid med kirken, forvaltningsorganenes geografiske plassering og tilhørighet, kontakten med Bærum, fellesområdet og sammenfallende grenser samt området orientering mot Oslo kommune og Oslo biskop. Den ene høringsinstansen i Oslo bispedømme som ikke gikk inn for at soknene skulle legges til Oslo bispedømme, skisserte en løsning der soknene selv kunne velge sin bispedømmetilhørighet. Oslo bispedømmeråd gikk ikke videre med dette forslaget. Oslo bispedømmeråd gjorde i sitt møte 6. november 2017 i sak 90/17 *Endring av kirkelig tilknytning ved kommunesammenslåing mellom Asker, Røyken og Hurum kommuner* følgende vedtak:

På bakgrunn av de innsendte hørings svar og drøftinger i rådet, anbefaler Oslo bispedømmeråd at Røyken og Hurum kommuner overføres fra Lier prosti til Asker prosti, slik at Asker prosti, Asker kommune og Asker kirkelige fellestråd har sammenfallende grenser fra 1.1.2020. Soknene i nye Asker kommune tilfaller Oslo bispedømme fra 1.1.2020. Saken oversendes Kirkerådet for uttalelse.

Kirkerådets vurderinger

Resultatene fra de to høringene som ble gjennomført, og bispedømmenes vedtak peker i motsatte retninger. Begge bispedømmeråd fremfører relativt entydig argumentasjon for at den sammenslåtte kommunen skal legges til eget bispedømme. Kirkerådet vil i det følgende se på de motstridende argumentene og se på hva det er rimelig å tillegge mest vekt.

Naturlig tilhørighet for den sammenslåtte kommunen

I de to høringene som er gjennomført, fremkommer det motstridende syn på hva som vil være naturlig tilhørighet for den nye sammenslåtte kommunen. I høringsoppsummeringen fra Oslo bispedømme vektlegges viktigheten av nærheten mellom den politiske administrasjonen og den kirkelige administrasjonen. Det blir pekt på intensjonsavtalen som er utarbeidet for kommunesammenslåingen, og det vedtaket som fellesnemnda for nye Asker kommune har gjort. Nye Asker fellesnemnd gjorde i sitt møte 13. oktober 2017 i sak 39/17 *Høringsinnspill – Endring av kirkelig inndeling* følgende vedtak:

1. Fellesnemnda viser til klare føringer i intensjonsavtalen og oversender saksfremlegget som begrunnelse og gir følgende innspill til bispedømmene i Oslo og Tunsberg:
 1. Soknene i Røyken og Hurum kommuner overføres fra Lier prosti til Asker prosti, slik at Asker prosti, Asker kommune og Asker kirkelige fellesråd har sammenfallende grenser fra 1.1.2020
 2. Sognene i nye Asker kommune tilfaller Oslo bispedømme

I intensjonsavtalen er det i punkt 10 d) spesifikt gitt uttrykk for at den nye kommunen skal legge til rette for et tett samarbeid med kirken. Kirkerådet finner det svært viktig å lytte til nye Asker kommunes selvforståelse og mener at fellesnemndas entydige tilbakemelding må veie tungt.

I Tunsberg bispedømmes høring trekkes det frem at store deler av den nye Asker kommune vil ha en befolknings- og bygdestruktur som naturlig vil høre sammen med tilsvarende områder i Tunsberg bispedømme. Kirkerådet anser dette som et viktig moment, men mener at dette balanseres ved momenter som fremkommer i Oslo bispedømmes høring. Der trekkes det frem at en stor del av befolkningen i nye Asker kommune pendler til Oslo. Denne delen av befolkningen opplever Asker som en del av Stor-Oslo, og de vil trolig finne det fremmedgjørende dersom Asker skal tilhøre Tunsberg og Buskerud. Det nevnes også at reisevei til Oslo er langt bedre tilrettelagt enn til Tønsberg. Knyttet til denne tematikken er det også en høringsuttalelse i Tunsberg bispedømme som argumenterer for tilknytning til Oslo. Hurum menighetsråd peker i sin uttalelse på at utviklingen med tanke på infrastruktur og kommunikasjonslinjer i tiden fremover vil knytte innbyggerne i området sterkere til Osloregionen, og at befolkningen i området til den nye kommunen vil oppleve sterkere tilknytning til Oslo enn Tønsberg.

Samlet sett mener Kirkerådet at i spørsmålet om tilhørighet så veier argumentene fra Oslo bispedømme tyngst. Nærhet til kommunen er svært viktig for drift av den lokale kirken. Det er særlig viktig å ta hensyn til det som fremkommer i intensjonsavtalen og fellesnemndas vedtak.

Regiontilpasning og forholdet til Bærum

Høringen i Tunsberg bispedømmeråd vektlegger at nye Asker kommune, til forskjell fra Oslo, vil tilhøre den kommende region «Viken». Høringen i Oslo bispedømme vektlegger på sin side forholdet mellom Asker og Bærum, og henviser til kommunesammenslåingens intensjonsavtale punkt 9.1 som sier at det er viktig å sørge for at den nye kommunen og Bærum kommune tilhører samme region. Det nevnes også at Asker og Bærum har samarbeid blant annet om kremasjonstjenester.

Kirkerådet er av den mening at spørsmålet om tilpasning av bispedømmegrenser til de nye regionene må vurderes i en større sammenheng enn denne saken alene. Båndene mellom Asker og Bærum oppleves som et tyngre argument. Om det senere viser seg at det er behov for å tilpasse bispedømmegrensene til de nye regionene, må man eventuelt gjøre en ny vurdering. Det vil da være naturlig å vurdere Asker og Bærum samlet. Det ligger utenfor denne sakens rammer.

Befolkningsstørrelse og geografisk utstrekning

Tunsberg vektlegger befolkningsstørrelse og geografisk utstrekning i sin sakspresentasjon. På nasjonalt plan er det relativt stort sprik med tanke på antall innbyggere og geografisk størrelse på bispedømmene. Kirkerådet anser dette for å være argumenter av noe mindre viktighet.

Sammenfallende grenser og Askerprosjektet

I høringen i Oslo trekkes det også frem at Asker har hatt sammenfallende grenser for Asker kirkelige fellesråd / Asker kommune og Asker prosti. Det gis uttrykk for at Askerprosjektet og utviklingen videre har vært en god prosess.

Kirkerådet er kjent med de ressurser som har vært lagt ned i å utvikle en god samlet styring av kirken i Asker, og ser at sammenfall av grenser for kommune og prosti er gunstig for å bevare og videreutvikle det gode arbeidet.

Oppsummert

Kirkerådet mener det samlet sett er mer tungtveiende argumentasjonen for at nye Asker kommune legges til Oslo bispedømme. Kirkerådet vektlegger da særlig den nye kommunens egenforståelse slik det er uttrykt i intensjonsavtalen for kommunesammenslåingen samt i vedtak fra fellesnemnda for nye Asker kommune. Den tette bindingen mellom Asker og Bærum veier også tungt.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Kirkerådet kan ikke se at det får betydelige forskjeller for de økonomiske og administrative konsekvenser hvorvidt den sammenslåtte kommunen legges til Tunsberg eller Oslo bispedømme.